

ד"ר יעל וולף שגיא¹, ד"ר אסי סיקורל², אילן פלדהמר¹, ד"ר רונן ארבל³, ד"ר גיל לביא¹

1- אגף תכנון ואסטרטגיה, 2- מחוז דרום, 3- אגף רפואה, חטיבת הקהילה, שירותי בריאות כללית

רקע ומטרות

תכניות סיקור לסרטן הינן אחד המאפיינים של מערכות בריאות מתקדמות, והובילו לשיפור ניכר בבריאות האוכלוסיה. עיתות משבר (מלחמות ואירועי אסון אחרים) מאתגרות את תכניות הסיקור ופוגעות בהצלחתן. מטרה: לבחון את מדדי הסיקור לסרטן השד ולסרטן המעי הגס לפני ואחרי פרוץ המלחמה, לפי מעגלי השפעה צפויים.

שיטות

מחקר רטרוספקטיבי במבוטחי הכללית, המשווה את ערכי מדדי הסיקור לסרטן של התכנית הלאומית למדדי-איכות ברפואת הקהילה, לפני ואחרי פרוץ המלחמה.

מוצגים השינויים היחסיים בשיעורי העמידה החודשיים במדדים (כיחס השיעורים, RR , 95%CI), מנובמבר 2022 עד מאי 2024, בהשוואה לחודשים הקלנדריים המקבילים דאשתקד.

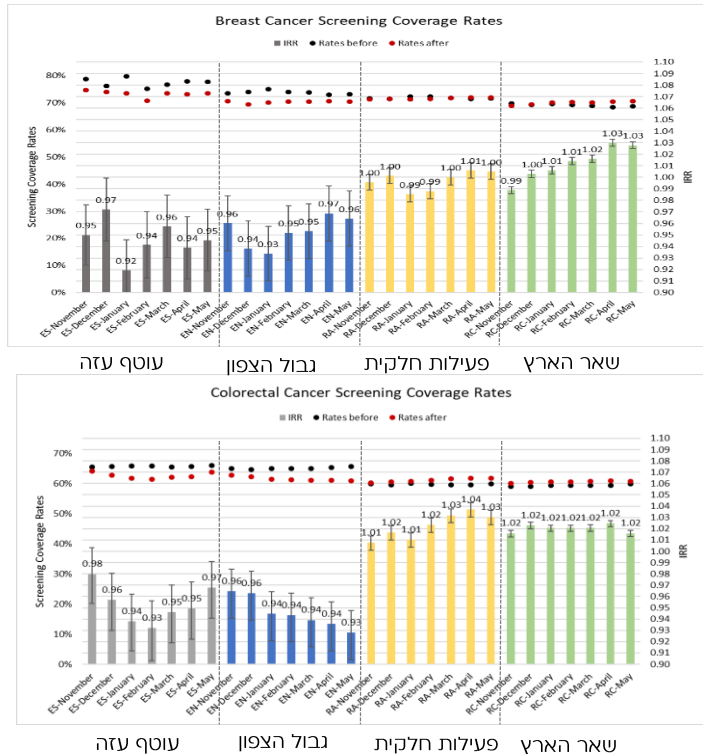
נבחנו סיקור לסרטן השד בבנות 50-74, וסיקור לסרטן המעי הגס בבני ובנות 50-74. זאת, תוך ריבוד לפי כתובת המגורים הקבועה של המבוטח: (1) יישובי עוטף עזה שפון, (2) יישובי גבול הצפון שפון, (3) יישובים שאושרו ל"פעילות חלקית" בלבד לפי הנחיות פיקוד העורף במהלך אוקטובר 2023, (4) יתר היישובים בארץ.

תשימים: שיעורי העמידה במדדי הסיקור יחס השיעורים, לפני ואחרי פרוץ המלחמה, לפי חודש, ולפי מעגלי ההשפעה הצפויים

תוצאות

בתקופה שלאחר פרוץ המלחמה, חלה ירידה של כ-5% בשיעורי העמידה במדד הסיקור לסרטן השד בקרב תושבות היישובים שפון ($RR: 0.946, 0.919-0.974$) בעוטף, $0.953, 0.929-0.977$ בצפון, ביישובי פעילות חלקית לא נצפה שינוי, ובשאר הארץ נצפתה עליה קלה בסיקור ($1.012, 1.009-1.015$).

גם הסיקור לסרטן המעי הגס ירד בקרב תושבי היישובים שפון בכ-5% בתקופה זו ($0.953, 0.929-0.977$) בעוטף, $0.946, 0.926-0.965$ בצפון, ועלה בכ-2% ביישובי פעילות חלקית ($1.022, 1.017-1.028$) ובשאר הארץ ($1.020, 1.018-1.023$).

מקרא: הנקודות השחורות והאדומות מייצגות את שיעורי העמידה במדדי הסיקור באחוזים, לפני ואחרי פרוץ המלחמה, בהתאמה. העמודות מייצגות את יחס השיעורים (RR) בין שיעורים אלו ורווחי סמך (95% confidence intervals)

מסקנות והמלצות

לאורך 7 חודשים מפרוץ המלחמה, נצפתה ירידה קלה בסיקור לסרטן השד והמעי הגס בקרב תושבי היישובים שפון.

מעקב אחר מדדי האיכות הלאומיים יכול לשמש כלי עזר להכוונת מאמצי מערכת הבריאות גם בעיתות משבר, בכדי לצמצם את הנזקים העקיפים העתידיים של המלחמה על בריאות האוכלוסיה.